

Preuredjenje pravosudja u Banovini Hrvatskoj. Gortan V.: Zemljoradnički zakon. Dabinović A.: Nomos georgikos. Čulinović F.: Naši bezprizorni. — **Mjesečnik 5—6:** Stefanović J.: O pravu raspuštanja parlamenta. Licht A.: Tumačenje § 19 mz. Lenac R.: Nešto o građanskom pravosudju. Stanoš I.: Preuredjenje pravosudja u Banovini Hrvatskoj. Prebeg P.: Nešto o zakonu o unutarnjem uredjenju, osnivanju i ispravljanju zemljišnih knjiga, i to s obzirom na osnivanje nove gruntnovnice kod Sreskoga suda u Velikoj Gorici. Andrassy J.: Novo ustavno uredjenje Hrvatske. Kiršner S.: Jemci i zadužnici. Kulišić M.: Da li je nužno, da se uz prizivno pismeno priloži i punomoć, koju je stranka izdala odvjetniku, ako ovaj stranku nije zastupao kod suda prvoga stepena. Fischer A.: Iz teorije i prakse gradj. parničnog postupnika. Škerlj M.: Nekoliko napomena na predgovor knjige Tumač trgovačkog zakona od 28. listopada 1937. — **Policija 2:** Kirac P.: O nazivu gradsko poglavarstvo. Mišić D.: Zaštita zakona u građanskoj oblasti. Gajić N.: Stečena prava po Zak. o radnjama i trgovački običaji sa gledišta istog zakona. Andjelković N.: Zlovarno osustvo kao uzrok za razvod braka. Radić Z.: Prevare kod osiguranja. — **Policija 3:** Ginić V.: Zaštita opština (i sela) u građanskim sporovima od strane državnog pravobranioca. Milović A.: Paušalni iznos i privatni učesnik, oštećenik. Nedeljković V.: Zastarelost istupa. Pavlović J.: Opštinski uslužbenici i uslov odsluženja bojnog roka. — **Pravosudje 3:** Zivanović T.: Medjunarodno krivično pravo. Škerlj M.: Nadležnost skupštine kod privrednih zadruga. Mirković Dj.: Pravna priroda pravila trgovačkih društava. Čulinović F.: Socijalnost u izvršenju. Jeremić J.: Za obaveznost crkvenog braka. — **Pravosudje: 4—5:** Politeo I.: Uvod u Radno pravo. Škerlj M.: Nadležnost skupštine kod privrednih zadruga. Mirković Dj.: Pravna priroda pravila trgovačkih društava. Čulinović F.: Socijalnost u izvršenju. Jeremić J.: Za obaveznost crkvenog braka. Rašković D.: Uredba o zaštiti seljačkog posjeda od ovrhe u Banovini Hrvatskoj. Jelić R.: Protivrazlozi. Stanojević D.: O Tbr. 21 i 29 zak. o sudskim taksama. Lekić V.: O Tbr. 21 i 29 Zak. o sudskim taksama. Solovjev A.: Sudska reforma g. 1864 u Rusiji. Lazarević A.: Šta univerzitetska omladina misli o našem pravosudju.

Razne vesti.

Osebnosti. Postavljena sta: za sodnika okrajnoga sodišća dr. Šket Ivan (Krško), za sodnoga pripravnika Strehovec Mirko (Ljubljana). Premešćeni so: sodnik dr. Dougan Ivan v Slov. Bistrico, namestniki drž. tožilca Trampuž Aleksander v Mursko Soboto, Sever Fran in Lendovšek Bogdan v Ljubljano, pristav dr. Voitič Edvard v Logatec. — Nadalje so postavljeni za banskega inspektorja dr. Lipovšek Gašper, za sreske načelnike dr. Vidic Janko (Kranj), dr. Farčnik Anton (Ptuj), Malešič Matija (Škofja Loka), Bizjak Andrej (Logatec), Skale Otmar (Ljutomer), za politično upravnega sekretarja Prah Karel (Ljubljana). — Za višjega finančnega svetnika pri finančni direkciji je postavljen Predikaka Ivan. — V pokoj je stopil banski svetnik Podboj Franc. — Odvetniško pisarno sta odprla Smodej Dušan in dr. Breclj Marijan, oba v Ljubljani. — Umrli so sodnika okrožnoga sodnika Romih Božidar in dr. Travner Vladimir, upokojeni sodni svetnik Fajfar Jurij in višji sodni svetnik v pok. Ferik Ernest.

Dr. Travner Vladimir, sodnik okrožnega sodišča v Mariboru, je umrl po daljšem bolehanju dne 15. aprila 1940. Pokojnik je bil rojen dne 8. decembra 1886 v Logatcu, je dokončal srednješolske študije v Novem mestu, univerzo pa v Gradcu in vstopil konec januarja 1911 kot odvetniški kandidat pri deželnem sodišču v Ljubljani v prakso. Kmalu nato je bil sprejet v sodniško pripravljalno službo in postal l. 1918 sodnik. Služboval je krajšo dobo v Kamniku, Mariboru, daljšo pa v Ptuj, od koder je prišel 1938 v Maribor k okrožnemu sodišču. V prostem času, kolikor mu ga je dopuščalo težko sodniško delo v Ptuj, se je bavil z zgodovinskimi vprašanji in napisal več poljudnozgodovinskih črtic. Prav tako je sodeloval v Mariboru v Zgodovinskem in Muzejskem društvu ter je bil odbornik pri obeh. Za lansko slavnostno spomenico „Pol stoletja društva Pravniki“ je priredil obširne črtice „Naši sodniki in državni pravdniki“. Obdelal je krhko in deloma kočljivo snov, za katero so bili na razpolago le skromni viri, prilično dobro in nam rešil tako spomin na naše zaslužne narodne borce med sodniki in državnimi pravdniki. Kot človek je bil veselega in šaljivega značaja, hudomušnost ga ni zapustila do zadnjega. Bodi mu ohranjen časten spomin!

O življenju in delu **Alfonsa Domina Petruševečk**ega je napisal daljšo monografijo zagrebški univ. profesor dr. J. Andrassy. Alfonz Domin, pristav in tajnik višjega deželnega sodišča na Dunaju in docent tamošnjega vseučilišča, je napisal več pravnih del v nemškem in francoskem jeziku. Najbolj njegovo znano delo je izšlo l. 1861 pod naslovom „Précis d'un code du droit international“, načrt zakonika mednarodnega prava. V tem delu loči strogo, eden med prvimi, mednarodno pravo od politike in vidi glavno nalogo mednarodnega prava v reševanju pravnih sporov med mednarodnimi subjekti. Domin je veljal za Nemca, sedaj nam je pa odkril dr. Andrassy, da je bil Hrvat, rodом iz Zagreba, ki je posvetil, kakor premnogi drugi, vse svoje moči drugim narodom.

Delo sekcije kriminalističnega združenja. Sekcija je imela po ustanovnem sestanku še dva sestanka. Na prvem dne 15. marca 1940 se je nadaljevala debata v smislu sklepa prejšnjega sestanka. Predsednik dr. Dolenc je predlagal, da se sprejme in odobri sledeča resolucija: „Sekcija kriminalističnega združenja v Ljubljani je mnenja: 1. da ni priporočljivo ustanavljati za kazensko- in civilno-sodno postopanje različne predpise o zaprekah vnovičnega zaslišanja pod prisego tistih oseb, ki so bile zaradi krive prisege že kaznovane; 2. da kaže oboje vrst zaprek po kp. in cpp. hkrati ustanoviti tako, da bi v obeh postopkih ne smela biti zaprisežena oseba, ki je bila zaradi krivega pričevanja ali krive prisege že obsojena in ki so ji odrečene častne pravice; 3. da kaže ustanoviti za glavne in ustne razprave kot reden način namesto asertorne zaprisege promisorno prisego.“

Po krajši debati, v kateri se je zlasti poudarjalo, da naj tvori zapreko kasnejše zaprisege samo poprejšna obsodba radi krivega pričevanja, odnosno radi krive prisege, ne pa tudi izguba častnih pravic, se je soglasno sklenilo, da se 2. točka predlagane resolucije toliko spremeni, da naj tvori zapreko vnovičnega zaslišanja pod zaprisego samo prejšnja obsodba zaradi krivega pričevanja, odnosno zaradi krive prisege, glede obsodbe zaradi drugih, zlasti težjih deliktov pa naj se vprašanje dopustnosti vnovične zaprisege prepusti svobodnemu predudarku sodišča. Tudi predlog glede uvedbe promisorne zaprisege v kazenskem postopniku namesto dosedanje asertorne se je sprejel z glasovi vseh navzočih članov razen enega.

Sledil je nato referat univ. prof. A. Maklecova pod naslovom: „Potepušтво in njegovo pobijanje s posebnim ozirom na nove smer-nice socialne in kriminalne politike v Nemčiji“. Predavatelj je po-udarjal, da so eden glavnih virov kronične kriminalitete družbeni iz-koreninjenci, ki nimajo niti stalnega bivališča, niti trdnih rodbinskih vezi, niti prave poklicne pripravljenosti. Znatno odstotek med njimi je telesno in duševno manj vrednih. Pred kratkim so napravili v Nemčiji zanimiv poskus, ugotoviti obseg in značaj tega nevšečnega pojava socialnega življenja ter organizirati učinkovito borbo zoper njega. Prof. Maklecov je poročal o tem poskusu na podlagi izčrpnih podatkov, ki so bili l. 1938 objavljeni v delu „Der nichtsesshafte Mensch. Ein Beitrag zur Neugestaltung der Raum- und Menschen-ordnung im Grossdeutschen Reich“, izrazil se je pa proti nemškemu (bavarskemu) načrtu, naj bi se odredila pristojnost za uporabo pri-silnih sredstev policijskih organov.

Na drugem sestanku dne 19. aprila 1940 se je vršila o tem refe-ratu debata, ki so se je udeležili gg. dr. Dolenc, dr. Fettich, dr. Kamin, dr. Kravina, dr. Munda in dr. Stuhec. Po tej debati se je sklenila soglasno naslednja resolucija: „Sekcija Kriminalističnega združenja v Ljubljani opozarja na nujno potrebo učinkovitejšega pobijanja po-tepuštva, ki tvori eden izmed glavnih vzrokov kronične kriminalitete. To potrebo podkrepljujejo tudi socialno-higienični in evgenični raz-logi. Zatiranje potepušstva je prvenstvena socialna naloga. Kazenska in očevalna sredstva prihajajo v poštev le kot skrajno sredstvo. Ven-dar tudi njihov pomen ne smemo podcenjevati. Ureditev tega vprašanja v naši kazenski zakonodaji in zlasti praktično izvajanje odredb, ki so namenjene pobijanju potepušstva in sorodnih pojavov, kažeta očitne nedostatke.

I. Pomanjkljivosti naše kazenske zakonodaje.
1. Sekcija se pridružuje mnenju, ki je zastopana in utemeljena v naši strokovni književnosti, po katerem uporaba predpisa čl. 12, odst. 1., zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi ni več dopustna, če gre za sodbo iz časa, odkar velja naš novi kazenski zakonik. To tembolj, ker predvideva čl. 12 odst. 1, naved. zakona za oddajo v prisilno de-lavnico pogoje, ki se bistveno razlikujejo od onih, ki jih določa § 52 kz.
2. Judikatura posameznih oddelkov kasacijskega sodišča v naši državi uveljavlja povsem divergentna naziranja tako glede pogojev za oddajo v prisilno delavnico kakor tudi glede vprašanja, ali je treba določiti dobo bivanja v prisilni delavnici v sodbi ali ne. Neenotno tolmačenje se da vsaj deloma razložiti s pomanjkljivo redakcijo § 52 kz. v zvezi s § 158 kz. in § 26 ur. o izvrševanju očevalnih odredb.

II. Nedostatki praktičnega izvajanja zakonitih predpisov o pobijanju potepušstva. Na vsem ozemlju naše države obstoji samo ena prisilna delavnica za moške osebe v Stari Gradiški, za ženske osebe pa le poseben oddelek v kazenskem zavodu v Begunjah. To je očitno nezadostno! Uradna kriminalna statistika izpričuje, da je v teku desetih let (1930—1938) bilo oddanih v prisilno delavnico vsega skupaj 195 oseb, to je povprečno 21,4 oseb na leto. To število ni v nobenem pravem razmerju z resničnim razširjenjem po-tepuštva in drugih oblik kaznivega parazitizma (prostitutcija, poklicno beraštvo itd.) in stvarno potrebo očuvanja družbe pred delomrzneži. — Po drugi strani kaže ista statistika, da se kratkotrajne kazni na pro-stosti, zlasti zapor od 7 dni do enega meseca, uporabljajo pri nas v iz-redno širokem obsegu, medtem ko je neučinkovitost takih kazni splošno priznana. Oddaja v prisilno delavnico prihaja pogostokrat prepozno, ko je le malo upanja v družbeno reklasacijo obsojencev. 2. Sekcija s

posebnim poudarkom naglaša, da mora tudi Slovenija dobiti prisilno delavnico za moške osebe, ki je obstajala v Sloveniji od l. 1847 in je bila po prevratu ukinjena.

III. Vprašanje pristojnosti. V novejšem času se v nekaterih državah (v Nemčiji, deloma tudi v Švici) kaže težnja, izročiti uporabo očevalnih sredstev zoper potepuhe, poklicne berače in pod. v izključno pristojnost upravnih oblastev. Ta težnja ni v skladu z osnovnim načelom naše kazenske zakonodaje, po katerem sme za kazniva dejanja izreči očevalne odredbe samo pristojno sodišče na podstavi kazenskega postopanja (§ 1, odst. 1 kp.). Omenjeno načelo je dobilo priznanje na mednarodni konferenci za unifikacijo kazenskega prava (21. do 25. marca 1928), na kateri je bila uradno zastopana tudi Jugoslavija: „Les mesures de sûreté sont en tout cas ordonnées par le juge“. Za spremembo obstoječega pravnega stanja v tem pogledu ni tehtnih razlogov. Pač pa bi bilo treba posvetiti posebno pažnjo vprašanju o tesnejšem sodelovanju sodnih in upravnih oblastev pri praktični izvedbi odredbe o oddaji v prisilno delavnico.

IV. Posvetovalni odbor za kazenske zavode. Pobijanje potepuštva tvori le eno izmed perečih vprašanj naše kriminalne politike. Učinkoviti boj zoper kriminaliteto predpostavlja smotno, načrtno in koordinirano delovanje vseh poklicanih organov in činiteljev. Zlasti je potrebna dokončna, a ne samo začasna, ureditev izvrševanja kazni na prostosti in drugih sankcij, zvezanih z odvzemom prostosti, in stroga ločitev kazenskih, očevalnih in vzgojno-poboljševalnih zavodov. — § 6 odst. 5. zak. o izvrševanju kazni na prostosti vsebuje odredbo, po kateri zasliši ministrstvo pravde o vseh važnejših vprašanjih, ki se tičejo izvrševanja kazni, posvetovalni odbor za kazenske zavode, ki ga ustanovi iz petih oseb, teoretičnih in praktičnih strokovnjakov. Ta posvetovalni odbor je po uveljavljanju novega kazenskega zakonika in zakonika o izv. kazni na prostosti bil sicer ustanovljen, vendar, kolikor je znano, ni bil sklican. — V zvezi s tem si sekcija Kriminalističnega združenja v Ljubljani dovoljuje nasloviti na središnji odbor združenja v Beogradu predlog, da stavi na dnevni red vprašanje o uveljavljanju te zelo potrebne in koristne ustanove in o eventualni njeni izpopolnitvi na širši podlagi; radi čim hitrejšje dokončne ureditve kazenskih in drugih podobnih zavodov v smislu načel naše nove kazenske zakonodaje. Podobna ustanova (Conseil supérieur des prison) uspešno deluje že od l. 1875 v Franciji, v novejšem času pa je uvedena tudi v Belgiji

Dr. H. Lučovnik.

Društvo prijateljev pravne fakultete v Ljubljani je imelo dne 29. marca t. l. v prostorih apelacijskega sodišča v Ljubljani svoj redni letni občni zbor. Soglasno je bil izvoljen stari odbor s predsednikom apelacijskega sodišča dr. Golio Vladimirjem kot predsednikom in s spremembo, da je bil izvoljen na novo v odbor g. finančni ravnatelj Mozetič Josip, g. univ. profesor dr. Lapajne Stanko in odvetnik g. dr. Majaron Ferdo. Članov je imelo društvo v preteklem letu 311.

Za izdajanje Zbornika znanstvenih razprav, ki ga izdaja profesorski zbor pravne fakultete, je zbralo društvo na članarini din 9.350,—, dočim so znašali stroški za Zbornik din 25.967,— in bo ostanek plačala pravna fakulteta iz svojega fonda.

Tudi v bodočem letu bo društvo nadaljevalo svojo nalogo, da čim bolj podpre pravno fakulteto. Trdno smo prepričani, da se bodo naši pravniki, ki delujejo v praktičnih poklicih, kakor doslej, tako tudi v bodoče zavedali svoje dolžnosti in odgovornosti napram našemu najvišjemu kulturnemu zavodu.